

1924. évi XIV. törvénycikk indokolása

az 1914/1918. évi világháború hősi halottai emlékének megünnepléséről¹

Általános indokolás

Tekintettel azokra a nagy véráldozatokra, amelyeket a világháború köztudomás szerint követelt, a hősi halottak iránti kegyeletet nem tekinthetjük kimerítettnek hátramaradottaiknak az állam pénzügyi helyzetéhez mért gondoskodásban való részesítésével és sírhelyeiknek megfelelő ápolásával, hanem a haza iránt tanusított önfeláldozásuk nagysága megkívánja, hogy emléküket minden időben megünnepeljük.

Emlékük megünneplésének egyik módja lenne az, hogy az év egy napját, mint nemzeti ünnepet nekik szenteljük.

Ezzel az ünnepnappal az utókor legszentebb, legmagasztosabb kegyeletét, a szívek mélyéről fakadó örök háláját óhajtaná kifejezésre juttatni ama megdicsőült hősei iránt, akik mint a magyar katona lángoló hazaszeretetének, önmegtagadással párosult önfeláldozásának, párját ritkító kötelességtudásának mintaképei - a hazáért hősi halált haltak.

Azon hős fiai iránt, akiknek egy része még alig túl az élet tavaszán, más része már férfikora delén, de valamennyi mint a hazának munkás, törekvő érdemes polgára, jobbára messze az ország határán túl, de ott is a haza szent földjének, ezeréves határainak védelmében hősies küzdelem közben vesztette életét.

Azok iránt, akik akkor, amikor a hősi halál lett dicső osztályrészük, életükkel a hazáért mindenüket feláldozták.

A „Hősök emlékünnepé” azokat a magyar katonákat kívánja megünnepelni, azoknak az emlékét óhajtja a jövő számára megörökíteni, akiknek hősies bátorsága tette lehetővé és eredményezte a magyar csapatok által példátlanul álló halálmegvetéssel megvívott diadalmas harcok egész sorozatát, azokat a hősokeket, akiknek neve - azokat a csapatokat, amelyeknek haditettei aranybetűkkel vannak megörökítve a történelem véres lapjain és napnál fényesebben ragyogják be a dicsőség fénysugaraival a multat és a jövőt.

Ennek a napnak rendeltetése lenne, hogy azon az állam és társadalom szerveinek célszerű együttműködésével a nemzet a hősök emlékének adózzék.

Az ünnep napja gyanánt a katolikusok Mindszentnek - illetve Halottak - napját megállapítani a többi vallásfelekezetekre való tekintettel nem lenne célszerű.

Az 1921. évi november havában az Országos Református Lelkész-Egyesületnek Debrecenben megtartott ülésén határozottan kifejezésre jutott azon kívánság, hogy a református egyház az elesett hősökről ne a fentemlített napokon, hanem egy más napon emlékezzék meg.

Valamely haditettnek a napját választani ismét nem volna célszerű, mert más egységes hadseregekkel ellentétben, a magyar csapatok a világháború során egységesen seholsem küzdöttek. Egyes nagyobb egységek haditényének kiemelése a többi közül, éppen ezért igazságosan nem lehetséges és ezért ily napnak megválasztása a nem érintett egységek csapatainak önérzetét joggal bántaná.

1 Kihirdetve: 1924. V. 20.

Az ünnepnap megtartására május hó utolsó vasárnapja látszik a legalkalmasabbnak, mint olyan, a mikor a tanuló-ifjúság a tanintézetekben még együtt van; az iskolaév már többé-kevésbé befejezést nyert, de az évváró vizsgálatok még nem vették kezdetüket. A fokozott tevékenységet követelő mezőgazdasági munkálatok ebben az időszakban a gazdaközönséget még nem vonnák el az ünnepléstől, mint kora tavasszal, nyáron vagy ősszel.

Május végén a sírok díszítésére már elegendő virág áll rendelkezésre. Az időjárás változásaival nem kell oly nagy mértékben számolni, mint kora tavasszal vagy késő ősszel, amikor az hirtelen, minden átmenet nélkül válhat kedvezőtlené.

A közhasználatnak megfelelőbbnek tetsző „Hősök napja” megjelölés helyett azért alkalmaztatik a törvényjavaslat szövegében „Hősök emlékünnepe” megjelölés, mert azáltal, hogy már van „Madarak napja”, „Fák napja”, „Gyermekek napja”, stb., stb. a kegyelet rovására menne a Hősök emlékének szentelt és valójában ünnepnappá tenni szándékolt napot az előbb felsorolt napokkal ugyanazon színvonalon tartani.

TARTALOMJEGYZÉK

1924. évi XIV. törvénycikk indokolása	1
az 1914/1918. évi világháború hősi halottai emlékének megünnepléséről	1
Általános indokolás	1